opusdei.org

36. Proč byl Ježíš odsouzen na smrt?

Jedna z 54 častých otázek o Ježíši Kristu a církvi, na které odpovídá tým profesorů historie a teologie Navarrské univerzity.

13.08.2023

Postupem času byla kázání Ježíše Nazaretského čím dál více kontroverznější. Náboženské autority v Jeruzalémě zneklidnil rozruch, který učitel, jenž přišel na Velikonoce z Galilee, mezi lidem vyvolal. Podobně to bylo i s

představiteli římské moci. Zprávy o tomto učiteli, který mluvil o přípravě na příchod „Božího království“, je nenechávaly v klidu; byla to doba, kdy opakovaně docházelo k povstáním proti římské okupaci vedeným místními vůdci apelujícími na charakteristické vlastnosti Židů. Jedni i druzí byli proto vůči němu obezřetní, i když z různých důvodů.

Ježíš byl zatčen a jeho případ projednávala velerada. Nejednalo se o formální proces vyvolaný soudním příkazem, který by se následně zaznamenal v Misná (Velerade IV, 1) a který mezi jiným vyžaduje, aby se projednával ve dne. Jednalo se o výslech v soukromém domě, aby se ověřila obvinění nebo podezření, jež se ohledně jeho učení objevila. Zejména šlo o kritický postoj k chrámu, o mesiánské pověsti týkající se jeho osoby, které vzbuzoval svými slovy a postoji, ale především o tvrzení, že má božskou důstojnost. Po

pravdě řečeno náboženské autority znepokojovalo spíše pobouření, ke kterému by mohlo dojít, než samotné doktrinální otázky. A to by mohlo vést k lidovému povstání, jež by Římané netolerovali, a nově vzniklá politická situace by byla horší, než s jakou se v dané chvíli potýkali.

Za dané situace proto předali tento případ Pilátovi a sporná záležitost se dostala pod římskou pravomoc. Před Pilátem zazněly obavy, že ten, kdo mluví o „království“, by mohl být pro Římany nebezpečný. Vladař měl před sebou dva možné způsoby řešení situace. Jedním z nich bylo coercitio („potrestání, nucené opatření“), které mu dávalo pravomoc použít vhodná opatření k udržení veřejného pořádku. Na základě toho mu mohl uložit exemplární trest nebo ho dokonce odsoudit k trestu smrti. Nebo mohl zavést cognitio („poznání“), formální proces, v němž bylo vzneseno obvinění, proběhl

výslech a byl vynesen rozsudek v souladu se zákonem.

Zdá se, že Pilát váhal, jak dál v procesu pokračovat, i když se nakonec rozhodl pro rychlé řešení, přičemž některé právní formality dodržoval. Je to patrné z některých zdánlivě náhodných detailů, které se do těchto příběhů promítly: Pilát přijímá obvinění, vede výslech, zasedá k soudu, aby vynesl rozsudek (Jan 19,12; Mt 27,19) a odsuzuje ho za formální přečin k smrti na kříži: byl popraven jako „židovský král“, jak je zaznamenáno na titulus crucis (tabulce s nápisem INRI).

Historické úsudky ohledně odsouzení Ježíše na smrt musí být velmi uvážlivé, nesmí dojít k ukvapenému zevšeobecňování vedoucí k nespravedlivým závěrům. Konkrétně je důležité vzít do úvahy - to je samozřejmě očividná věc -, že Židé nemají kolektivní odpovědnost za

smrt Ježíše. „Vzhledem k tomu, že naše hříchy urážejí samého Krista (prv. Mt 25, 45; Sk 9, 4-5), neváhá církev křesťanům připsat mnohem těžší odpovědnost za Ježíšovu popravu, kterou oni sami často svalovali jen a jen na Židy“ (Katechismus katolické církve, č. 598).

54 otázek o Ježíši Kristu a církvi

Francisco Varo

pdf | dokument generován automaticky z https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/36-proc-byl-jezis-odsouzen-na-smrt/ (06.08.2025)